

CIENCIAS DA TERRA E DO MEDIO AMBIENTE

Instrucións: A proba componse de cinco apartados; deberá optar entre as preguntas ou bloques segundo as normas que se especifican en cada un deles.

Cualificación: Cada unha das cuestións que integran os apartados 1, 2 e 3 poderá recibir un máximo de 1 punto. O apartado 4 cualificarase con 1 punto e o 5, cun máximo de 2 puntos.

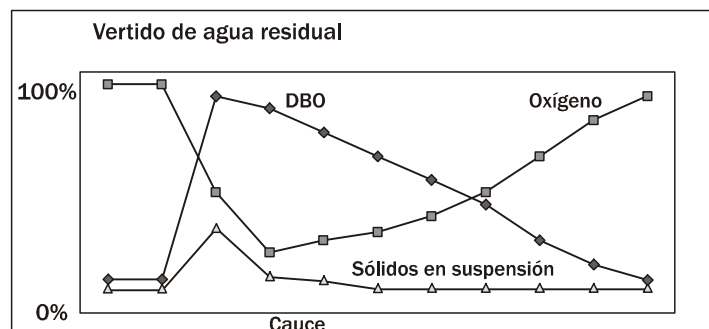
1. Contesta a 3 das 5 cuestións que se formulan a continuación do texto.

A sociedade Siglo XXI Solar S. A. Creouse para acometer a construción dunha grande central solar que producirá enerxía eléctrica. O proxecto Sol de La Mancha construíra a maior central solar fotovoltaica do mundo e ubícarase no municipio de Villarrubia de los Ojos (Ciudad Real). Nesta Sociedade, na que participan Greenpace, empresas dedicadas ás enerxías renovables e particulares, usarase unha tecnoloxía de vangarda, pero fiable e contrastada. Con este proxecto preténdese que esta enerxía limpa se desenvolva a gran escala.

NATURA, xaneiro 2002

- a. Realiza unha clasificación das fontes de enerxía atendendo a súa capacidade de renovación
- b. ¿Que diferenza existe entre os termos recurso e reserva?
- c. Sinala dúas vantaxes e dous inconvenientes de tres tipos de enerxías convencionais.
- d. Define sistema enerxético. ¿Cales son as fases dun sistema enerxético?
- e. Sinala dúas vantaxes e dous inconvenientes de tres tipos de enerxías alternativas.

2. Observa o esquema adxunto e contesta a 2 das actividades que se formulan a continuación:

- a. Indica os principais contaminantes químicos da auga e un efecto producido por cada un deles.
- b. ¿Como evoluciona a DBO en relación co O₂ no proceso de autodepuración? Razona a contestación.
- c. Cita os principais contaminantes físicos da auga. ¿Que ocorre cos sólidos en suspensión ó longo deste proceso?
- d. ¿Que son os bioindicadores? ¿Que vantaxes aportan a súa utilización?

3. Dos dous bloque, A e B, que se propoñen, elixe un deles e contesta as dúas cuestións que se formulan. Non se poderán mesturar as cuestións dun bloque coas do outro.

Bloque A: a. ¿Que é un hidrograma e cal é a súa utilidade?. ¿Que se entende por caudal punta e por tempo resposta? b Explica en qué consiste o fenómeno da choiva ácida e indica os axentes responsables do mesmo

Bloque B: a. Explica os mecanismos que poden orixinar un afloramento oceánico. b. Indica as causas que poden desencadear inundacións ou riadas. ¿Cales son as medidas que se poden adoptar para a súa prevención?

4. Cos termos que se presentan a continuación, construír 4 frases nas que se integren só 3 en cada unha delas. Os termos non poderán repetirse. As frases poderán construírse empregando outros termos que non figuren na lista e que se consideren precisos, pero nunca empregar máis de 3 dos que se propoñen; haberá por tanto 3 que non se utilizarán. **Kárstico - Escala Mercalli - Biomasa - Aerosoles - Disolución - Producción neta - Clímax - Danos - CFCs - Sucesión - Sísmicos - Calizas - Nivel trófico - Madurez - Ozono.**

5. Dos 8 conceptos que se indican a continuación, definir 5 deles: Movements gravitatorios de ladeira - Pirámides ecolóxicas - Illa de calor - Productividade - Solos expansivos - Erosión - Ciclo do nitróxeno - Competencia.

CIENCIAS DA TERRA E DO MEDIO AMBIENTE

Instruccións: A proba componse de cinco apartados; deberá optar entre as preguntas ou bloques segundo as normas que se especifican en cada un deles.

Cualificación: Cada unha das cuestións que integran os apartados 1, 2 e 3 poderá recibir un máximo de 1 punto. O apartado 4 cualificarase con 1 punto e o 5, cun máximo de 2 puntos.

1. Contesta a 3 das 5 cuestións que se formulan a continuación do texto.

O programa das Nacións Unidas para o Medio Ambiente (PNUMA) establece en 50 litros por persoa e día a necesidade básica de auga. Os datos aportados pola Conferencia sobre Auga Doce, celebrada en Bonn (Alemania) do 3 ó 7 de decembro do 2001, subverten este reparto: mentres os países pobres consumen 10 litros por persoa e día os ricos sobrepasamos os 250. Ademais 1.200 millóns de persoas non dispoñen de auga potable, e a escaseza a contaminación deste recurso para a alimentación e a hixiene provocan a morte de 12 millóns de persoas ó ano. A reunión incidiu unha vez máis na necesidade de desenvolver estratexias que limiten esta desigualdade, incluído o financiamento do acceso á auga que evite o seu mercadeo nos países en desenvolvemento. BIOLÓGICA xaneiro 2002

- a. Analiza o texto anterior e comenta as causas que orixinan a problemática que se contempla.
- b. ¿Que vantaxes obtén o home ó intervir sobre o ciclo hidrolóxico? Indica dúas medidas de carácter técnico encamiñadas a paliar-la crecente demanda de auga.
- c. Indica dúas medidas en cada un dos sectores (agrícola, industrial e doméstico) polas que se consiga unha redución do consumo de auga.
- d. ¿Cal é a actividade que máis auga demanda actualmente en España? Explicar cál será a tendencia da demanda de auga por sectores no futuro en España.
- e. Diferencia o uso consuntivo e non consuntivo da auga e pon un exemplo de cada un.

2. Observa os datos da táboa adxunta e contesta a 2 das actividades que se propoñen a continuación:

ECOSISTEMA	BIOMASA (mg C/m ²)	PRODUCCION (mg C/m ² . día)
Plantas	60.000	1.200
Herbívoros	6.000	40
Carnívoros I	400	1
Carnívoros II	48	0,03

- a. Comparar os valores de biomasa e produción nos diferentes niveis tróficos e sacar algunha conclusión.
- b. ¿Que ocorre coa produtividade e o tempo de renovación ó longo da cadea trófica?
- c. ¿Porqué o número de elos é tan reducido?
- d. Explicar porqué falamos de fluxo para describir a circulación de enerxía, mentres que usamos ciclo cando nos referimos á materia que circula por el.

3. Dos dous bloques, A e B, que se propoñen, elixe un deles e contesta ás dúas cuestións que se formulan. Non se poderán mesturar as cuestións dun bloque coas do outro.

Bloque A: a. Diferenciar entre especies r e k estrategos e k estrategos. b. ¿Cales son os aspectos que se deberán de ter en conta nunha explotación sostible dos bosques?

Bloque B: a. Nomear brevemente os procesos naturais susceptibles de ser considerados como riscos; para cada un deles, se procede, sinala a zona ou zonas de maior perigosidade en España. b. Realiza un esquema e comenta brevemente os tratamentos e procesos que se aplican na liña de auga dunha planta de depuración de augas residuais.

4. Cos termos que se presentan a continuación construír 4 frases nas que se integren só 3 en cada unha delas. Os termos non poderán repetirse. As frases poderán construírse empregando outros termos que non figuren na lista, pero nunca empregar máis de 3 dos que se propoñen; haberá por tanto 3 que non se utilizarán. .

Límite de carga- Sobreexplotación – SO₂ – Risco – Sistema – Disolución – Acuiferos – Auga – Choiva ácida – Vento – Tropopausa – Solos expansivos – Biomasa – Arxila – Ácido sulfúrico.

5. Dos 8 conceptos que se indican a continuación, definir 5 deles: Desertización - Biocenose - DBO - Calidade visual da paisaxe – Taxa de Renovación - Sucesión ecolóxica - Meteorización mecánica - Acuífero

CONVOCATORIA DE XUÑO

1. Das cinco cuestións que integran este apartado se contestará a tres. Cada unha delas poderá recibir ata un punto.

a. Citaranse as fontes de enerxía non renovables e renovables, valorándose con 0,1 puntos cada unha delas.

b. Se asignará 0,4 puntos pola definición correcta de recurso e outros 0,4 polo de reserva. Diferenciar ambos termos entre si supón 0,2 puntos.

c. O feito de nomear tres enerxías convencionais vale 0,1. Cada ventaxa e cada inconveniente especificados valerá ata 0,075 puntos ($12 \times 0,075 = 0,9$ puntos).

d. Definición de sistema enerxético (0,4). Enumerar un mínimo de 3 fases supón 0,6 puntos (0,2 puntos por fase).

e. O feito de nomear tres enerxías alternativas vale 0,1. Cada ventaxa e cada inconveniente valerá 0,075 puntos ($12 \times 0,075 = 0,9$ puntos).

2. Das catro cuestións que integran este apartado contestarase a dúas. Cada unha delas poderá recibir ata un punto:

a. Comentarase, como mínimo, tres contaminantes químicos valorando cada un a 0,2 puntos ($3 \times 0,2 = 0,6$ puntos). Por explicar o efecto de cada un deles puntuarase ata 0,4 puntos ($3 \times 0,13$ cada efecto).

b. Se se explica a evolución de DBO e Oxíxeno ata 0,3 puntos; o razonamento correcto valorarase ata 0,7 puntos.

c. Citaranse como mínimo, tres contaminantes físicos valorando cada un a 0,2 puntos ($3 \times 0,2 = 0,6$ puntos). Por explicar os sólidos disoltos ata 0,4 puntos.

d. Acadarase a máxima puntuación se se define bioindicador (0,4 puntos) e se dan, como mínimo, dúas ventaxas pola súa utilización (0,3 puntos cada ventaxa. $0,3 \times 2 = 0,6$ puntos).

3. Bloque A.

a. Acadarase a máxima puntuación se se define Hidrograma (0,3 puntos), utilidade (0,3 punto), caudal punta (0,2 punto) e tempo de resposta (0,2 punto).

c. Explicar correctamente o fenómeno de chuvia ácida supón 0,6 puntos citando os ácidos causantes e óxidos precursores. Comentarase como mínimo dous agentes responsables deste fenómeno (Cada un deles terá un valor de 0,2 puntos. $0,2 \times 2 = 0,4$ puntos).

Bloque B

a. Comentarase, como mínimo, dous mecanismos que dean lugar a un afloramento oceánico recibindo un total de 1 punto (0,5 cada mecanismo).

b. Para recibir a puntuación completa hai que sinalar como mínimo dúas causas que desencadean inundacións ou avenidas (0,25 cada causa) e dúas medidas (0,25 cada unha)

4. Valorarase con 0,25 puntos cada unha das frases que se constrúan, sempre e cando sexan correctas e estean construídas segundo as normas que se especifican no exame.

5. A cada un dos conceptos asignaráselle ata un máximo de 0,4 puntos. Esta cualificación darase cando se dea unha definición excluinte.

CONVOCATORIA DE SETEMBRO

1. das cinco cuestións que integran este apartado contestarase a tres. Cada unha delas poderá recibir ata un punto.

a. Acadarase a máxima puntuación se se citan ata 4 causas (relacionadas tanto coa dispoñibilidade en cantidade como en cualidade). Cada unha delas valorarase con 0,25 puntos como máximo ($0,25 \times 4 = 1$ punto).

b. Asignarase ata 0,4 puntos por sinalar 2 ventaxas (0,2 puntos / ventaxa). Cada unha das medidas, de carácter técnico, valorarase con 0,3 puntos / medida ($0,3 \times 2 = 0,6$).

c. O feito de nomear dúas medidas para cada un dos sectores vale 0,33 puntos

d. Nomear dita actividade son 0,2 puntos; explicala ou comentala permitirá acadar outros 0,2 puntos. Explicar a tendencia da demanda de auga para cada

un dos sectores (agrícola, industrial e doméstico) supón ata 0,6 puntos ($0,2 \times 3$).

e. Diferenciar o uso consuntivo co non consuntivo da auga supón ata 0,6 puntos. Un exemplo de cada un deles valorarase con 0,2 puntos ($0,2 \times 2 = 0,4$).

2. Das catro cuestións que integran este apartado contestarase a dúas. Cada unha delas poderá recibir ata un punto:

a. Comparar o que ocorre cos valores de ambos parámetros tróficos puntuarase ata 0,6 puntos e sacar algunha conclusión valerá ata 0,4 puntos.

b. Calcular os valores de Productividade e Tempo de Renovación supón 0,5 puntos. Comentar a evolución de ambos parámetros ó longo da cadea trófica valorarase con outros 0,5 puntos.

c. Responder e razoar de forma correcta este aparta-

CRITERIOS DE AVALIACIÓN / CORRECCIÓN

do (facendo referencia á perda de enerxía) valorarase cun máximo de 1 punto.

d. A explicación correcta de fluxo de enerxía valorarase ata 0,5 puntos e o mesmo para o ciclo de materia (0,5 puntos).

3. Bloque A.

a. Acadarase a máxima puntuación se se definen especies r estratexas (0,3 puntos) e k estratexas (0,3 punto) e diferenciar ambas suporá 0,4 puntos.

b. Valorarase ata 0,4 puntos se se fai referencia ó mantemento da produción no tempo. Por cada aspecto, ata 3, que se indiquen a maiores supón 0,2 puntos / aspecto ($0,2 \times 3 = 0,6$).

Bloque B

a. Cualificarase cun máximo de 0, 2 puntos cada un

dos procesos naturais considerados como riscos. Nomealos suporá 0,1 punto / risco e a súa localización suporá outro 0,1 punto .

b. Realizar un esquema no que se trate os principais tratamentos e procesos cualificarase cun máximo de 0,25 puntos / tratamento (0,1 por citarlo e 0,15 por comentalo).

4. Valorarase con 0,25 puntos cada unha das frases que se construan, sempre e cando sexan correctas e estean construídas segundo as normas que se especifican no exame.

5. A cada un dos conceptos asignaráselle 0,2 puntos se é unha definición escueta e ata un máximo de 0,4 puntos se se matiza. Esta cualificación otorgarase cando se dea unha definición excluínte.